

MARAK-moniammatillinen riskinarviointi koulutus

31.1.2014

Lapset ja väkivalta

Puheeksi otto ja turvallisuus

Pia Marttala

”Sanoin että näin paha unta” - dokumenttiansimaatio

1. Miten lapset kertoivat väkivallasta/ Mitä kertomisen tapoja käyttivät?
2. Miten työntekijä auttoi lapsia kertomaan?
3. Mitkä puheeksi oton tavat ovat mahdollisia ja mitkä eivät omassa työssäsi?

Väkivaltatyö lapsen asiassa ja kanssa

Havahtuminen

Selvitystyö

Tuki lapselle =
tieto ja tunteet

Väkivallan
huomaaminen ja
tunnistaminen

Auttaminen irti
väkivallasta

Tuki kaikille
osapuolille

Uuden
rakentuminen

turvallisuus

Auttaminen pysymään
irti väkivallasta

Erilaisia työskentelymuotoja

turvallisuus

erilaisiin tapauksiin ja eri vaiheisiin

turvallisuus

ja kaikille osapuolille

Jo koetusta
väkivallasta
selviäminen

Väkivallan puheeksi otosta

- Lapsi kertoo, jos kokee sen mahdolliseksi: turvallisuus ja lupa puhua
- Lapsi kertoo käytöksellään: tilanteisiin tarttuminen
- Mikä on ensisijainen tehtäväni, missä vaiheessa väkivaltatyön virtaa olet?
- Jos epäilee väkivaltaa/huonoa kohtelua, asian äärelle johdattelu ”neutraalein” tehtävin usein auttaa

Kun lapsi kertoo

- Kuuntele ja osoita lapselle hyväksyntää
- Pysy rauhallisena
- Auta kertomaan
 - Toistamalla lapsen sanomisia
 - Tarkentamalla
 - Neutralisoimalla ”toiset lapset ovat kertoneet minulle, että...”
 - Piirroksin
- Kerro ettei asia ole lapsen syytä
- Hyväksy lapsen (osoittamat) tunteet, mutta vältä keskittymistä ahdistaviin tunteisiin ens. kerran puhuttaessa (hampurilaismalli, sietoikkuna)

Kun lapsi kertoo

- Huolehdi, että puhutte myös lapsen selviytymisestä, rohkeudesta
- Anna tietoa väkivallasta ja siitä, mitä teet, kenen kanssa puhut ja mitä
- Tee lapsen kanssa ”turvasuunnitelma”
 - Kuka/mikä voisi auttaa. Miten itse aiot auttaa? Miten lapsi itse voi toimia?
 - Minne lapsi voi mennä, mitä voi tehdä?
 - Kenelle kerrotaan?
 - Kenen kanssa lapsi voi puhua, kuka on luotettava aikuinen?

Puheeksiotto lasten kanssa (Veterere 2008)

- mitä tapahtuu, kun vanhempasi ovat eri mieltä?
- mitä äitisi/isäsi tekee, kun hän suuttuu?
- oletko koskaan nähnyt tai kuullut, että isä vahingoittaa äitiäsi? Mitä sinä teit?
- oletko koskaan nähnyt tai kuullut, että äitisi vahingoittaa isääsi? Mitä sinä teit?
- Kenen kanssa puhut, jos olet surullinen?
- Kenelle voit kertoa ikävistä asioista?
- Mitkä asiat saavat sinut pelkäämään tai vihaiseksi?
- Oletko huolissasi vanhemmistasi?

Puheeksiotto lapsen kanssa

Milloin tulisi kysyä lapsen kokemuksista

- lapsi on hyvin arka eikä häneen saa katsekontaktia
- hän on vihamielinen, hyvin levoton ja pelokas
- lapsi viestittää tai kertoo kaltoinkohtelustaan
- lapsi ei halua lähteä pois hoitopaikasta
- lapsi tekee väistöliikkeitä vanhemman lähestyessä tai hakee turvaa muista aikuisista
- vamman ja tarinan yhteensopimattomuus
- vanhempi kohtelee lasta vihamielisesti tai loukkaavasti tai ei pysty lohduttamaan

miksi lapsi ei puhu väkivallasta?

- Kukaan ei kysy
- Väkivalta on salaisuus, kertomisen seuraukset
- Aikuisilta puuttuu valmius puhua väkivallasta lasten kanssa
- Lapsi jää yksin kokemustensa kanssa
- Lapsen mahdollisuudet toimia on rajalliset
- Lapsi syyttää itseään tai häpeää
- Väkivallasta johtuva pahoinvointi johtaa lapsen rankaisemiseen kotona tai koulussa